

Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини

МЕТОДИКА

ВИКЛАДАННЯ ГЕОГРАФІЇ

У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Методика викладання географії у вищій школі. Навчальний посібник / Уклад. О.В.Браславська, Л.М.Запорожець – Умань : ВПЦ «Візаві», 2015. – 186 с.

Рецензенти:

Назаренко Т.Г. – доктор педагогічних наук, професор Інституту педагогіки НАПН України.

Денисик Г.І. – доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри географії Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Схвалено на засіданні кафедри географії та методики її навчання (протокол №5 від 22 грудня 2014р.) і рекомендовано до видання вченою радою природничо-географічного факультету Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (протокол №6 від 25 грудня 2014р.)

У посібнику викладено найважливіші аспекти методики викладання географії у вищій школі. Розглянуто питання: методика як наука, її види та структура; методологічні засади процесу навчання і наукових досліджень; елементи дидактичної системи, їх сутність, характеристики, взаємозв'язок. Проаналізовано дидактичні основи діагностики навчання, шляхи підвищення ефективності навчального процесу, управління самостійною роботою студентів, методику організаційних систем та окремих форм навчання, а також методологічні особливості підготовки фахівців за професійним спрямуванням.

Для студентів, магістрів, аспірантів і викладачів вищих навчальних закладів.

ПЕРЕДМОВА

Одним із найефективніших засобів адаптації людини до сучасного життя є освіта як організований педагогічний процес пізнання, розвитку, спілкування і творчості. Стан і темпи розвитку науки нині потребують, щоб навчання у вищій школі глибоко розкривало сутність і зміст принципів сучасної науки, формувало активне володіння цими принципами. Важливо показати фундаментальні закони науки в дії, дати правильне розуміння матеріального світу в його єдності й розмаїтості, а також уявлення про джерела знань і шляхи встановлення законів науки. Особливо важливим для навчання у вищій школі є максимальний розвиток умінь студентів самостійно застосовувати основні принципи і закони в практичній діяльності та бачити дію цих принципів у нових відкриттях і досягненнях техніки.

Саме життя сприяло створенню науки, яка досліджує проблеми навчально-виховного процесу, зокрема діяльність педагога і діяльність студента – безпосередніх учасників цього дійства. Ця наука – методика. Вона постійно розвивається, швидко реагує на зміни в суспільстві, шукає нових, найдосконаліших форм і методів, за допомогою яких можна донести знання до молодої людини. Методика має свій понятійний і категоріальний апарат, властиві їй закономірності і специфіку. Головне завдання методики як науки – вибрати з відповідних галузей знань доступні для студентів положення, які слід увести до навчального предмета чи курсу, обґрунтувати необхідність їх вивчення, визначити засоби і методи навчання, які забезпечать їх засвоєння. Завдання методики в узагальненому вигляді містить три основні компоненти: для чого навчати? чого навчати? як навчати?

Для того щоб розвинути педагогічну майстерність кожного викладача вищої школи, зробити його працю творчою, потрібно озброїти його педагогічною методологією і методикою навчання, оскільки лише методологічне і теоретичне розв'язання проблем є загальним, таким, що розкриває принципові засади багатогранної педагогічної діяльності, підказує правильні шляхи і способи

розв'язання часткових завдань, які постають перед викладачем у конкретних умовах навчання.

У навчальному посібнику в узагальненій формі викладено принципові питання методики навчання географії у вищій школі з урахуванням досягнень сучасної педагогічної теорії і практики. Значну увагу приділено сучасній моделі навчання у вищій школі. З позицій системного підходу висвітлено компоненти цього процесу у їх взаємозв'язку (мета, зміст, засоби, методи, форми організації навчання), на науковій основі викладено проблеми розвитку навчально-пізнавальної діяльності студентів, формування у них наукового світорозуміння.

Завдання посібника – озброїти студентів, магістрантів, викладачів вищої школи системою сучасних методичних знань про мету, зміст, елементи дидактичної системи та процес навчання у вищій школі, про нові педагогічні технології, виробити у них уміння самостійно поповнювати ці знання, творчо застосовувати їх у конкретних педагогічних ситуаціях.